

Y. 1064

III. évfolyam.

1910. szeptember 25.

52. szám.

Jó Szerencsét

Műszaki, Bányászati és Kohászati Heti Szaklap.

Szerkesztő: **Litschauer Lajos**,
kír. bányatanácsos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Telefon:
Selmeczbánya. 4-5. sz.

Megjelenik minden vasárnap. =

Előfizetési ára: egy évre 12 kor.

Az előfizetés megkönynyítására havi egy
(1) koronás részletet is elfogadunk. —

A megrendelésre vonatkozó aláírások egy
évre kötelezők.

Jőjjön, győződjék meg, hogy az IRINYI-OLAJFŰTŐ

fűtőképessége, teljesen korom és kokszen-mentes,

szagtalan és tökéletes égetése minden versenyt felülmúl. Mindenféle vas- vagy cserép-kályhába és konyhalúzhelybe a legcsekélyebb átalakítás nélkül, mint valami kis fiók, betolható. A szénfűtésnél sokkal olcsóbb. Legkényelmesebb fűtési mód. Tetszés szerint szabályozható. A gázfűtés összes előnyeit nyújtja. Sajat szabadalmunk és gyártmányunk. **Ára: 30 kor.**

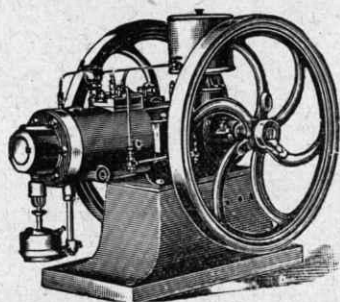
Gőzkazánokhoz, lokomobilokhoz

és mindenféle ipari, gazdasági célra és központi fűtésekhez
:: való Irinyi-olajfűtőkről kívánatra árajánlattal szolgálunk. ::

'IRINYI' Olajfűtő és Lámpa Gyár

Budapest, VII. ker., Akácfa-utca 45. sz.

Képviselőket és ügynököket országsszerte keresünk.

WOHANKA - FÉLE nyersolajmotorok és lokomobilok

Üzemköltségek nagy-
ság szerint $1\frac{1}{2}$ - 2
fillér óránként és ló-
erőnként.

Nincs robbanó- és tűz-
veszély!
Minden pénzügyöri ellen-
őrzés és engedély nélkül.

WOHANKA és TÁRSA Budapest,
V., Váci-körút 76.

MARX ÉS MÉREI

tudományos műszerek gyára

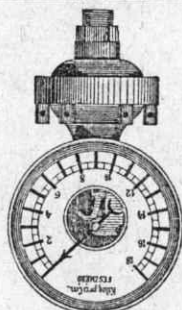
BUDAPEST, VI. KERÜLET, BULCSÚ-UTCZA 7.
GYÁRTANAK: SAJÁT GYÁRTELEP.

saját telepükön mindennemű bányászati-műszert, theo-
dolitot, mérőléczeket, mérőszalagot, feszmérőt,
hőmérőt, vízszinmérőt, őellenőrző órákat.

16 HP.

100 munkás.

Magyarország ezirányu legnagyobb gyára.

Magyar Siemens-Schuckert-Művek BUDAPEST, V. KERÜLET, LIPÓT-KÖRUT 5. SZ.

Készít: teljes erőátviteli és világítási telepeket bányák részére;
villamos bányavasútakat, szállítógépeket, szivattyúkat, szellőztető-
ket, világítótesteket, közetfűrógépeket és mindennemű különle-
ges bányaberendezéseket.

JÓ SZERENCSET

MŰSZAKI, Bányászati és Kohászati HETI SZAKLAP.

III. évfolyam.

52. szám.

1910. szeptember 25.

Szerkeszti:

LITSCHAUER LAJOS

kir. bányatanácsos.

Szerkesztőség és

Telefon:

o kiadóhivatal:

Szerk.: 4.

Selmezbánya

Kiadóhiv.: 5.

Nyomda: 29.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ára: egy évre 12 K.

Az előfizetés megkönnyítésére havi 1 K részleteket is elfogadunk. A megrendelésre vonatkozó aláírások egy évre kötelezők.

TARTALOM: Nyolczvan év Magyarországi bányaművelés technikájának történetéből. — Villamos táron át szállítás. — Szemle. Bányajog. — Vegyesek. — Közgazdaság. Közgazdasági hírek. — Új vállalatok. — Mértegek. — Osztalékok. — Piaci hírek. — Statisztika. — Hírek. Személyi hírek. — Híradások. — Bányászegyesületek. — Bányahatósági ügyek. — Társadalmi hírek. — Vegyes hírek. — Hírek a külföldről. — Irodalom. Lapszemle.

A közlemények csakis a forrás megjelölésével vehetők át.

Nyolczvan év Magyarország bányaművelésének és a bányaművelés technikájának történetéből.

Emléklapok I. Ferencz József király életének történetéhez.

Minden jog fenntartva.

(Folytatás a 978. oldalhoz.)

1853. Akna-Szlatinán a Ferenczbánya tiszta fehér sóban álló fejtéstalpa 208 m hosszú és 23 m széles; a kifejtett üreg magossága 19 m. — Désaknán a József főbányát a betörő vizek anynyira fenyegetik, hogy a talpon fejtéssel felhagynak benne. — Iglón a Felsőmagyarországi bányapolgárság közgyűlésén részt vesz 38 városi kiküldött és 58 bányának 37 képviselője. A felolvasott jelentés a sárgaérc olvasztásáról kedvező, a fakóérc olvasztásáról aggasztó részleteket tartalmaz; az első kohózárószámadásban jelentékeny fémvesztést állapítanak meg; a lángkemence-üzem anynyi akadályljal jár, hogy még a folyó termelés is megakad; a rézkészletek rendkívül felszaporodnak, hogy pénzválság fenyeget. Határozták, hogy: a beváltást korlátozni kell, a törlesztési tőkét minden mázsa réz és minden 35 ftnyi ezüstbeváltás után 8 frt. 48 kr.-ra emelik, amiből 2 frt. 30 krt. az épületek költségeire viszzatartanak; 60%-nyi kamat mellett átengedik a sárgaérc-olvasztók az 1851. évi kohónyerességnek utólagosan kifizetendő összeget, valamint az 1846. évi törlesztési alaptőkét is; megfelelő kölesönnnek a szerzése végett szerződést kötnek. A Nikolai kohó beszünteti üzemét. Kovarznak a kényeső alpból 12000 frt. tiszteletdíjat szavaznak meg és a hanyatló bányaművelést előmozdítandó a rezet tartalmazó színpornak olvasztási költségeit leszállítva, a kényesőtartalom szerint állapítják meg.

— *Marosujvárott* a marhasó készítését megkezdik; a pályatestre lövönatú vasutat építenek, az I., II. és III. bányaosztályokban tutajokra helyezik a vasutat. — *Nagyág* tellurezüst kristályain tett tanulmányainak eredményéről Kenngott a bécsi tudományos akadémia juniusi szakülésén beszámol. — *Nagybányán* a Kereszthegyet újra megnyitják. — *Offenbányán* a termelés hanyatlóban van. A bajon vizet lecsapoló főtárnak a létesítésével kívánnak segíteni. — *Oravicza* környékén szénvaskő (Blackband) előfordulást tárnak fel. — *Parajdon* az évi sótermelés 20000 mázsa. — *Pécs bányatelepen*, Pécs város határában a Dunagőzshajózási társaság, magánosoktól a szénterületeket összevásárolván, a köszénbányászatot megindítja. Az Andrásakna mélyítését megkezdik. — *Radna* bányászata hanyatlóban van. — *Ruda* bányászatának 72 részvénye Gr. Toldalagi Ferencz kezén van, a többi részvény a Gr. Teleki, Br. Bruchenthal és a Toroczkoíak között oszlik meg. A Ribiczei család által művelt »Három-Király«-bánya szünőfélben van. Új bányája a »Tizenkét-Apostol« nevet viseli. Igazgatója: Bihari, ki tervszerű bányaművelést indít meg. Alatta nyitják a „Victor Öröklő Altár«t. Jól berendezett zúzóművei vannak. — *Selmeczbányán* cs. kir. ministeri tanácsos, bányaignazgató: lov. Rusegger József. — *Tordán* öt akna létezik. A Therézia és Szt. Antal bányák már nincsenek művelés alatt. — *Verespatakon* a Szt. Samu bánya 7—8 font aranyat ad. A kincstár nagy figyelmet fordít saját bányászatára, a Szt. Kereszt-nevű bányán hosszú vasutat épít és épületeket létesít. — *Zólyom-Brezón* (Brezován) Rhónicz közelében kavaró és hengerlőművet építenek. A vasműtelep 85000 mázsa kész termék előállítására van tervezve.

A bécsi mérték- és súlyegység Magyarország bányászati és kohászati üzemeiben kötelezővé válik. — Janár 17-én felosztatják az akkor még Magyarország bányászati és kohászati ügyeit is vezető, cs. kir. »Ministerium für Landeskultur und Bergwesen«-czimű ministeriumot. — Junius 2-án megtörténik e felosztatott ministerium ügykezelése alatt állott ügyeknek az osztrák belügyi és pénzügyi ministeriumok ügykörebe való átutalása.

Parajdon a sóvágás üzemét rendszeresítik. Ezen Parajdon divó sóvágás módszerét Kővári L. (Erdély földi ritkaságai című művében) a következőképpen írja le: »A Parajdon divó sóvágás egy a maga nevében, az egész Ausztriai birodalomban. Most és a régi modorban faékekkel megy, minthogy e módszer sokkal könnyebb és minthogy a vidék a fának még elég bővíben vagyon, Kimetszi sógerendájának hosszát a székely, akkor megrakja csákánya helyét ékekkel s fabutyikójával addig, ütögeti hosszában, míg a sógerenda felpattan. Míg más aknáinkban a felszakasztás, fásasztó lehajlás, láb alá vágás által történik, ők mondhatni fenállva, kényelmesen veregetik faékeiket.« — Kranner kőzetfűrőgépet tervez, mely forogva működik. — A Felső-Harzban forgó

székeket használnak, az addig használt seperszérek helyett. — Boryslavban, miután az első kísérlet, petróleumot nagyban világító-czélokra felhasználni nem sikerült, csak nehéz nyersolajok termelésére szorítkoznak és a maradékokat kenőszerül használják fel. — Kachelmann János »Geschichte der Niederrungarischen Bergstädte« czimű munkájának első része megjelenik. Slamm F. »Kleine Schule des Bergbaues« (Prag) czimű munkája a könyvpiacon kerül. A »Zeitschrift für das Berg-, Hütten- und Salinen-Wesen im Preussischen Staate« és az »Österreichische Zeitschrift für Berg- und Hüttenwesen« czimű bányászati és kohászati szakfolyóiratok megindulnak.

1854. *Akna-Sugatagon* az 1802-ben üzembe helyezett Mihálybányát a hetvenedik meterben elért tiszta sórétegek miatt, csarnok rendszerű bányává alakítják át. *Hradeken* kincstári vaskohó van, a melyet Albrecht főherceg megvásárol. A vasércz-szükséglet fedezésére Igló és Kis-Hnilecz környékén kutatásokat végeznek. — *Iglón* vasérczre kutatások vannak folyamatban. A Felsőmagyarországi bányapolgárság közgyűlésén, a fakóércz-bányatulajdonosok mindaddig lemondanak minden nyereség visszafizetéséről, míg a szükséges 600000 ftnyi tőkét teljesen meg nem szerezték; báró Leithnernek, a fakóércz-kohó igazgatójának jelentéséből kitűnik, hogy a kincstári rendszer szerint berendezett új kohászati feldolgozó-módszer kedvező eredménnyel jár. — *Kis-Hnilecz* környékén vasércztelepek után kutatnak. — *Marosujvárott* a bányákba huszonnégy óránként 3000 köbláb víz szakad be. — *Nagybányán* a Kereszthegy a kincstár kizárólagos tulajdonába megy át. — *Pécs* várossal a Dunagőzhajózási-Társaság bér szerződést köt, annak a »Káposztás-völgy«-ben fekvő szételepeit illetőleg. A bánya- és Üszög közötti szárnyvonalat építik. — *Rozsnyón* és Betléren (régii Seraphin-bánya) az antimon-bányászat, a hivatalos »Urbura-könyv« tanúsága szerint 1823 óta évente átlag 800—1000 mázsa antimon-crudumot termel. — *Salgótarjában* Preussner József vezeti a bányáuzemet, ki Moosbrugger bányáját is megvásárolja. — *Selmeczbányán* cs. kir. ministeri tanácsos-bányaigazgató: lov. Russegger József. — *Steierlakon* az üzem intenzívvé tételére irányuló munkálatok aránytalanul nagy költséget okozván, a cs. kir. pénzügyministerium febr. 4-én kelt rendeletében meghagyja, hogy a Ferdinánd-tárónak (a mely 7 $\frac{1}{4}$ év alatt csak 282 ölre haladt előre) s a Ferencz—József altárónak tovább-hajtásával fel kell hagyni; Steierlakon pedig csak anynyi szenet szabad ezentúl fejteni, a mennyit a kereslet megkíván; pénzbeli segítségre egyáltalán ne számítsen a bányászat. Ekkor határozta el a kincstár, hogy a Bánátban fekvő bányászatát eladja. Vevőül a »K. K. Österr. Priv. Staatseisenbahn-Gesellschaft« jelentkezik; a szerződést megkötik december 31-én. A lakosok száma ekkor 2045, a házak száma 325. Kisebb bányavállalatok kezén 53 bányamező van.

Az „*Általános Osztrák Bányatörvény*“-t a császár május 24-én szentesíti.

Chevreuil bizonyosnak tartja, hogy a varázsló-vezsző arra az érczre nem mutat rá, melynek darabját a kutató kezében tartja. A kinyújtott és feltartott mutató ujjon súlyegyenlőségben lengő pálczikának, a szálon lógó érczdarabnak, gömböcskének vagy csengőnek tulajdonítanak érczre és vízre mutató hatalmat. — Mélyfúrások nyomatyuinak mozgatására, embererővel hajtott járókereket használnak. Eltört rudazat-darabok kiemelésére mentőrudazatokat és kecskelábakat használnak mélyfúrás közben. A fúrtlyukak kibéllelésére elszigetelő csövek jönnek használatba. — Gurlt a robbantás elméletének megállapításán fáradozik. — Barlett mérnök első kőzetet-fúró-gépének tervrajzát elkészíti. Első kísérletező fúrásait is ez évben végezi Brightonban, Angolországban, június hónapban, Aberdenből (skót) való gránitköveken. Megjegyzendő, hogy e kísérleteknél gőzt használnak (ideiglenesen) a gép mozgatására. — A tágas fejtés a Rammelsbergen, Goslarban, a felső szintek lefejtése közben használatban van. — Az öntöttvas-kue-lazset először alkalmazták sikeres módon a St. Vaast aknában a biztonságosítására Péronne mellett. Az akna belső nyitott átmérője 3·63 m. Az aknák felülről lefelé haladó kiépítését megkezdik. — A létrák szárait kifeszített drótköteletekből készítik Osann javaslatára. Az első ilyen létrákat Clausthalban építik be.

1855. *Dognácskát* az őszeses délvidéki uradalmakkal együtt az »Osztrák Államvasúttársaság« váltja magához és itt főtisztartóságot szervez. — *Marosujvárott* a talajsülyedések betöltésére minden évben átlag 7000 ftot költenek. Bányagondnok Foith Károly. — *Oravicza* és Bázias között a kincstár vasúti összeköttetést létesít. — *Pécs* város területén a Dunagőzhajózási Társaság, Riegel Antaltól megvásárolja a »Karolina« kőszénbányát, a Dunával vasúti összeköttetésről gondoskodik és kiépíti Bánya és Üszög között a szárnyvonalat 5·72 km. hosszúságban, létesíti a pécsi társpénztárat. — *Selmeczbányán* cs. k. ministeri tanácsos, bányaigazgató Russegger József lovag. — *Soóvárott* az 1805-ben épült »Ferdinánd-főzdé«-t megújítják és czélszerű módon átalakítják. — *Steierlakon* a kincstári bányabirtokot átveszi Dubocq igazgató, mint a »K. K. Priv. Staats-Eisenbahn-Gesellschaft« képviselője. A vastermelés 820 t.; a lakosok száma 2000. — *Vashegy*-en a közös László-tárónak hajtását megkezdik. — *Vaskő* vasércbányászata, mely 1718. július 1-től a kincstár kezelésében van, január 1-ével az »Osztr. Államvasúttársaság« kezelésébe megy át. — *Verespatakon* beomlott, vagy inkább bedöntött római táróban 25-nél több viasz-képlát találnak sok más ősi tárgy mellett, a melynek mind az itteni aranybányászat régi koráról tanuskodnak.

Bartlett Tamás gőzzel hajtott ütve működő kőzetet-fúrógépet szerkeszt. (Bartlett gépét a Gothard alagút vájása hőzben használják). E gépet Chambérybe és Genuába is átviszik, a hol olasz kormánybizottságok előtt kísérleteznek vele. Utóbb a Someiller gép leszorítja a Bartlett-gépet a használás teréről. Schuhmann kézi kőzetet-fúró gépével kísérleteznek a mely Freibergben beválik. Bergström is létesít kőzetfúrógépet, a mely a Schuhmann félének sikerült módosítása. Someiller az által tereli a szakvilág figyelmét fúrógépére, hogy vele a Mont-Cenis alagút átfúrására vállalkozik. — Colladon a sűrített levegőt ajánlja a kőzetet-fúró-gépek hajtására. Burckhardt és Weis kompressorai igen jól beválnak. — A bányauregek sziklás oldalait hidraulikus habarccsal bevonták, hogy azok öszszerepedezését és egyes darabjaik leválását megakadályozzák. Duzzadó talp esetén, abba közettörecset döngölnek be. Az ácsolatfának tartóssá tételéhez sóoldatokkal való impregnálást használnak. Túlmagos fejtésüregek menyezetét, máglyaszerűen rakott ácsolatgerendákkal fogják fel. Sívó kőzetben végzett aknamélyítő munkálatok közben Zabrze-ben, a Concordia-bányán, sűrített levegőben dolgoznak. — A bányacsillék kerekeinek kenésére, kenő-buktatók vannak használatban. A *Z*-, *Clair* és *T* síneket vagy fából való párnafákba ékelik be, vagy öntött vasból készült kis foglalókba szorítják be ékelés útján. Gruner, siklón szállítási czélokra tárcsás fékezőket hoz javaslatba. Vízrel hajtott szállító-berendezések, a bányák aknáiban, még igen elterjedt módon vannak használatban. Különösen a vízzel felhúzó szerkezetek használatosak. — Egyszerű pihentetőket kason való szállítás közben Waldenburgban és Westfáliában már használnak. Sóbányákban a csigalépcsők még igen gyakoriak; — a bányába beszállásra igen sok helyütt csúsztatókat használnak. — A létrák az aknák sarkaiba vannak beépítve. Ramdohr esőernyős kastfelfogó készüléket szerkeszt, a melynél a kas alatt elhelyezett ernyő kinyitásával kerek karok szorulnak a vezető léczekbe. — Vízemelésre közös nyomócsőre ható iker-szivattyúkat használnak. Bányatüzek leküzdésére, tűzgátak építését ajánlják. — Rosz bányalevegővel megtöltött bányauregekbe való behatolásra, Humboldt szelepes és csutorás álarczot készített. A mentő-személyzet egy órára való üde levegőt visz magával, a melyet zsáokban vagy tömlőben csatolnak fel hátára. A lámpa táplálására a levegővel megtöltött tömlővel kapcsolt csövecske szolgál. A biztosító bányamécsesek elvét, teoretikus alapokon kezdik kifejteni. — Kachelmann János »Geschichte der Niederungarischen Bergstädle« című művének második kötete megjelenik.

Elektromos táron-át-szállítás Siemens—Schuckert rendszerű bányalokomotivokkal.

(Három képpel a szöveg között).

Nincsen talán a technikának még egy olyan ága, melyre az elektromosság korszaka oly áldásos hatással volna, mint a bányamívelés. A termékeknek a bányák fejtőhelyeiről, a tárókon át, gazdaságosan és megbízhatóan nem sikerült mindaddig, míg a Siemens- és Halske-czég 1882. évben az első használható villamos bányalokomotívot nem szerkesztette meg a Paulus—Hohenzollern—Grube-bánya részére. Evvel új korszak nyílt meg a bányatermékek vontatása terén, a mely úgy a bányatulajdonost, mint a súlyos viszonyok között dolgozó bányamunkást és fellélegezni engedte. A hely szűk volta nem engedi, hogy e helyen kitérjünk a lóval és a kötéllel való vontatásra, a gőzzel, a benzinnel- és a sűrített-levegővel hajtott bányalokomotívval való vontatás hátrányaira az elektromos vontatással szemben, de röviden vázolni fogjuk a használatos villamos-lokomotív-rendszereket és azok alkalmazhatóságának körzetét. A Siemens—Schuckert rendszerű felső-vezetékes kéttengelyű villamos lokomotívokat most már anynyira sikerült tökéletesíteni, hogy 50 mm nyomtávolságra 40 H. P. teljesítményig gyártják. E felsővezetékes áram-hozzávezetésre berendezett lokomotívok oly tárókban használhatók, a melyeknek a magassága 1600 mm-nél nem kisebb; a felső vezeték számos évre visszamenő tapasztalat és legjobb mérnöki szerkezetek alapján oly kivitelben kerül alkalmazásba, hogy úgy az üzem biztonsága, mint a karban-tartás tekintetében a legszigorúbb feltételeknek is megfelel.

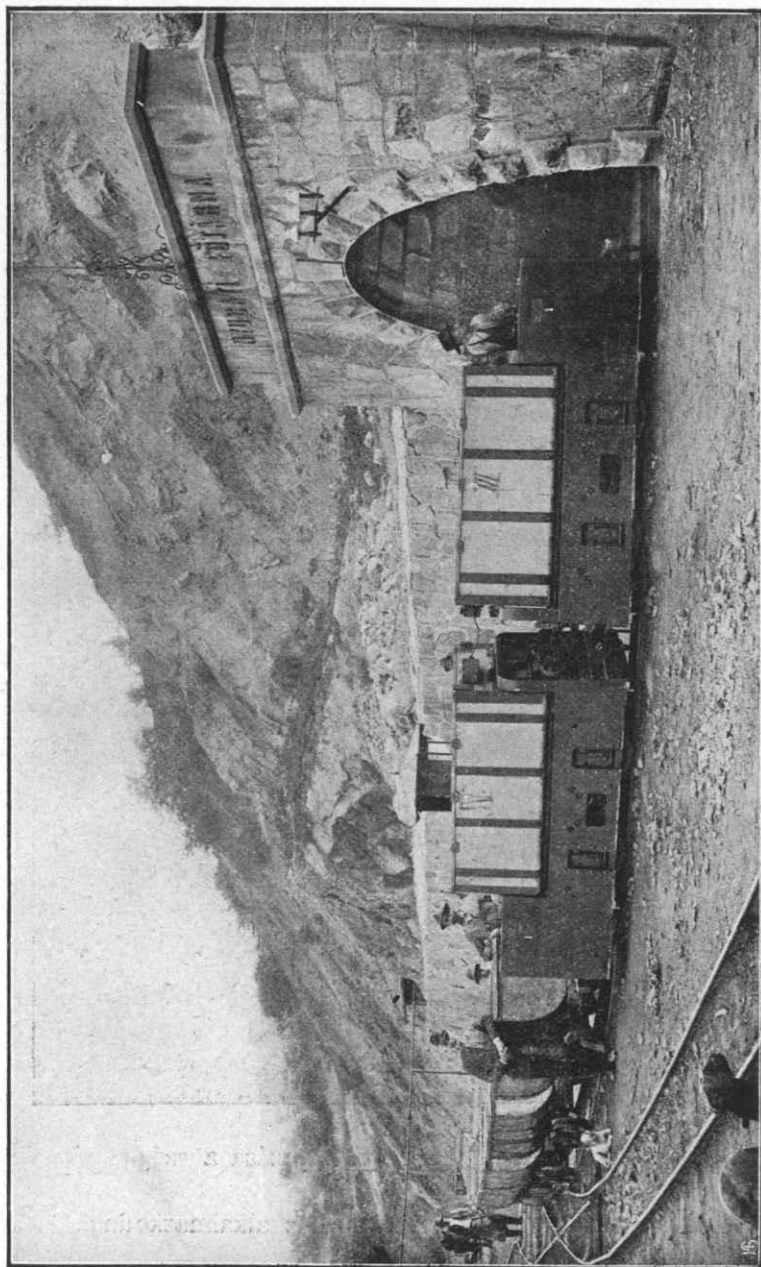
Az áramszedő, mint a becsatolt 2. és 3. számú képek mutatják, vagy trolley-s, vagy csúszó-kontaktusos, melyek mindegyikének megvannak a maga előnyei s az egyik vagy a másik előnyök csoportjának előírása dönti el egyes esetekben a választandó áramszedő nemét. Egyedül uralja a helyzetet az akkumulátoros lokomotív azon esetben, ha a táró bányagázos és ha a tárónak a magassága 1600 mm-nél kisebb.

A Siemens—Schuckert rendszerű elektromos bányalokomotívokat különben üzemük gazdaságos volta, üzembiztonságuk, bányagázokkal küzdő bányamívelésekben való teljes veszélytelenségük, bármely vágyon való használhatóságuk, állandó üzemre-képességük és egyszerű kezelhetőségük jellemzi. 32 HP-es volt a Siemens—Schuckert-czég eddigi legnagyobb teljesítésű akkumulátoros bányalokomotívja; természetesen azonban, hogy nagyobb teljesítésű ily szerkezetek is készíthetők.

Minden akkumulátoros bányalokomotívhoz két akkumulátor-telep tartozik és a Böhm-rendszerű legördítő készülékkel a kihasznált tele-

pet egy ember könnyen legördítheti és könnyen kicserélheti a töltött akkumulátor-teleppel, a mi az üzem folytonosságát teljesen biztosítja.

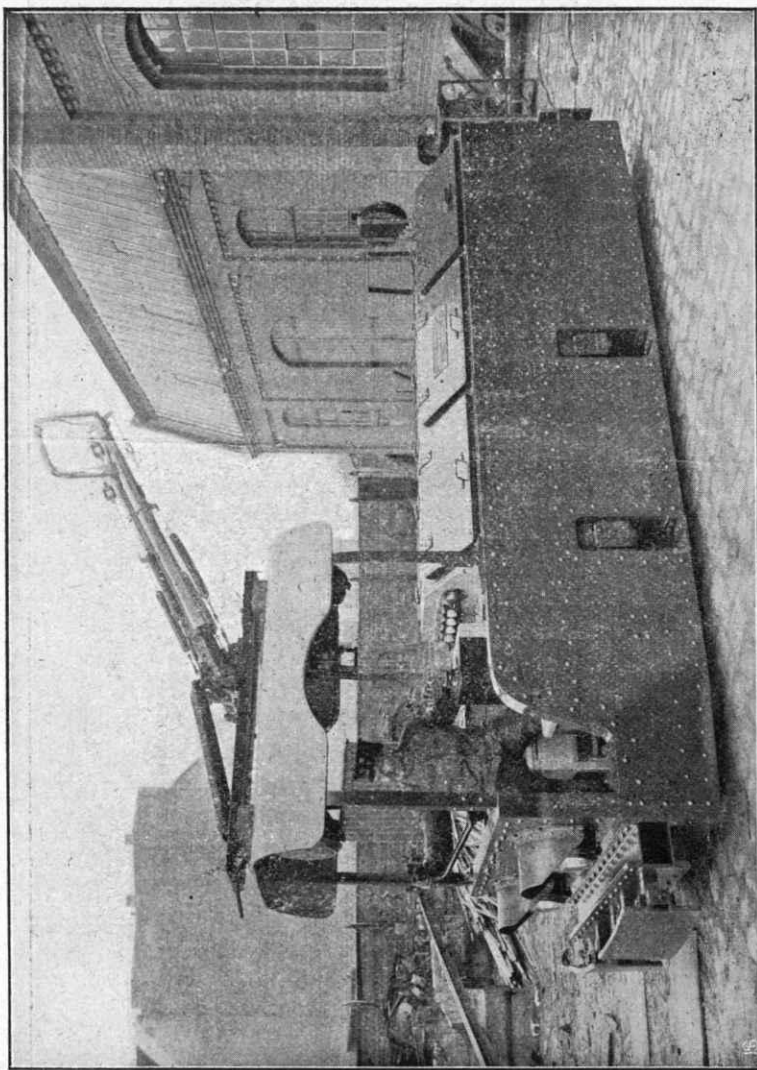
A lokomotívok alsó vázai jól merevített lemezekből készülnek; a

1. sz. kép. A Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. Petrosényben lévő bányájának kettős akkumulátoros bányalokomotívja.

lemezek végeihez vannak a vezető-ülések szerelve. A vezető üléséről kényelmesen kezeli a szabályozó hengert, a kézi fékezőt, a menetirány-változtatót és a jelző harangot.

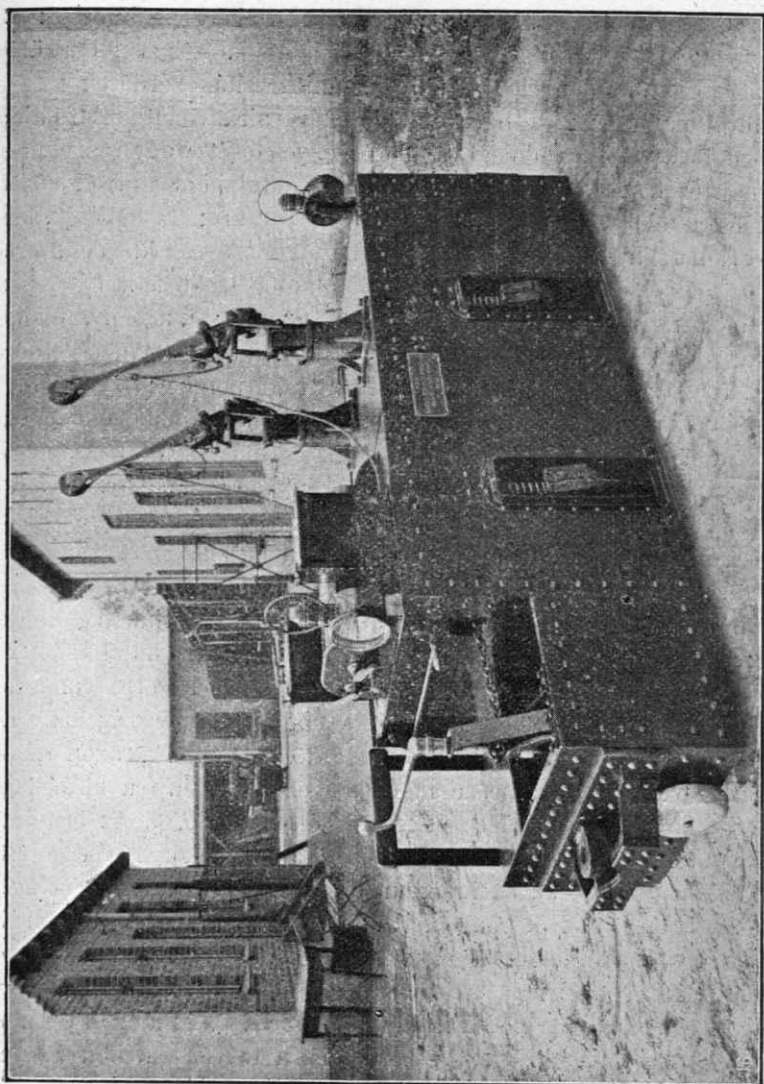
Az alsó-váz a csapágyakra támaszkodó rúgók közvetítésével van

2. sz. kép. Felsővezetékkes kengyeles áramszedővel ellátott elektromos bányalokomotív.

a tengelyekre felfüggesztve. A csapok ágyazása a cég saját szabálya.

A motorok a keskeny nyomtávolsághoz alkalmazkodnak és vizet át nem bocsátó módon vannak szerelve.

3. sz. kép. A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rt. rozsnói bányájában közlekedő felsővezetékes gördülő áramszedős elektromos bányalokomotív.

Szemle.

Bányajog.

A polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslat hetedik czíme (583—587. §§.) a „*Bányaügyekben való bíráskodás*“-t tárgyalja s következő rendelkezéseket tervezi: 583. §. Bányaügyekben az elsőfokú bíráskodás a bányáügyekben bírói

hatósággal felruházott törvényszékek gyakorolják. 584. §. A bányabírói hatáskör — tekintet nélkül a per tárgyának értékére — kiterjed: 1. a bányajogosítványok szerzése vagy fennállása tekintetében felmerülő s a bányatörvény alapján eldöntendő magánjogi vitás kérdések tárgyában indított perekre; 2. a bányatulajdon tárgyaira vonatkozó tulajdon és más dologi jog vagy dologi teher érvényesítését vagy az említett tárgyakra ezek alól mentességét, valamint a tulajdonostársak közötti osztályt és a telekkönyvi kitörlést tárgyazó perekre; 3. a bányatulajdon tárgyainak használása iránt keletkezett perekre, ide nem értve azokat, a melyek egyedül a künnfekvő alkotórészeknek a bányászati üzemmel össze nem függő használatát tárgyazzák; 4. a bányatulajdon tárgyaira vonatkozó birtok- és határperekre, ide nem értve a sommás (rövid útú) visszahelyezési és ugyanilyen határpereket; 5. a bányavizek használása iránt indított perekre; 6. a bányavállalkozóknak egymás között, úgyszintén a bányavállalkozók és más ingatlanok tulajdonosai vagy birtokosai között a bányatörvényben szabályozott viszonyaik alapján keletkezett perekre; 7. a közös bányamívelés iránt létrejött társasági szerződésekből az üzem, a használás vagy az értékesítés tárgyában keletkezett perekre; 8. a bányatársulatok és tagjaik közt a bányatörvényben szabályozott viszonyaik alapján keletkezett perekre; 9. a bányavállalkozók és tisztjeik vagy meghatalmazottjaik közt a bányatulajdon tárgyai üzemének kezelése és az erre vonatkozó számvitel tekintetében keletkezett perekre. 585. §. A bíróság azt a körülményt, hogy az ügy a bányabírói hatáskörbe tartozik, azon szabályok szerint veszi figyelembe, a melyeket ez a törvény a kizárólagos illetékesség figyelembe vételére nézve megállapít. 586. §. Az 584. §. 1. pontjában említett perek kizárólag annak a helynek a bírósága előtt indítandók meg, a hol az az ingatlan fekszik, a melyre a jogosítvány vonatkozik, a 3. és az 5. pont alatt említett perek pedig kizárólag annak a bíróságnak illetékességéhez tartoznak, a melynek területén az ingatlan fekszik. Ha az ingatlan több bíróság területén fekszik, a per e bíróságok bármelyike előtt megindítható. 587. §. A menynyiben az 583—586. §-okból más nem következik, ez a törvény a bányaugyekben való bíraskodásra is alkalmazandó. (*Ig. Jav. Tára, X. 2*).

Vegyések. | **A tiszta rádium.** (*Madame Curie új fölfedezése*). Párisból olyan hírt röpit világgá a táviró, a mely az egész tudományos világ számára nagy szenzációt jelent: *Curie* asszony, a ki férjének halála óta a Sorbonne tanára, fölfedezte a módját annak, hogy miként lehet előállítani a tiszta rádiumot. Ennek a fölfedezésnek rendkívüli nagy tudományos jelentősége van, de ez a jelentőség inkább csak teoretikus, mint praktikus értékű. Azt a kérdést vajjon csakugyan elem-e a rádium, most már kísérletileg lehet eldön-

teni, a mi eddig csak hipotézis útján sikerült. Curie asszony évtizedekig dolgozott, kísérletezett, a míg eljutott, addig a pontig, a melyet most ért el, hogy a tiszta rádiumot előállítsa. Férjével, Pierre Curievel együtt, évekig dolgozott a párisi ipari fizikai és kémiai intézet laboratóriumában, a míg 1898-ban magát a rádiumot fölfedezték. A rádiumot azonban tisztán előállítaniok nem sikerült, hanem csak bizonyos sókkal együtt, rendszerint a bárium vagy az urán kíséretében. Ezeket a sókat tudományos nyelven bárium-rádiumkloridnak nevezték. Maga az anyag rendkívül értékes volt, mert körülbelül tízezer kilogrammnyi ásványanyagból sikerült csak egy gramm rádiumkloridot nyerni, a mely ilyenformán kétszázezer koronát is megért. A nagyon könnyen vegyülő elem izolálása most sikerült végre madame Curienek, még pedig elektrolízis útján. A tiszta rádium fehér ércz, a mely a levegőn azonnal okszidál. Ha papirosra teszik, átperzseli, a vizet felbontja elemeire és a vashoz tapad. Madame Curie egy deczigramm rádiumsóból csak egy tûhegynyi tiszta rádiumot nyert, a melyet most egy levegőtől-üres tubusban őriznek. Az előállítás valószínűleg rádiumalgamból történt és lehet, hogy a rádium, a melyet eddig is mint a legcsodálatosabb tulajdonságú elemet ismertek, tiszta állapotban egészen új tulajdonságokat is fog mutatni. Ezt a fölfedezést, a mely Curie asszonynak új dicsőséget hoz, Depierne vegyészszel együtt tette. Folytonos kísérletek eredménye ez a fölfedezés és beigazolta vele madame Curie, hogy rászolgált arra a kitüntetésre, a mely őt férjével együtt 1903-ban a Nobel-díjjal tüntette ki és férje halála után a Sorbonne katedrájára ültette. Azóta egyedül dolgozott Curie asszony és vezette a párisi rádium-intézet kísérleteit, a melyeken állandóan ott függött a tudományos és különösen az orvosi világ figyelme. A rádium-klorid a fizika és kémia világában egész forradalmat idézett elő, — természetesen, hogy Curie asszony új fölfedezését a legnagyobb érdeklődéssel nézik a tudósok, mert ámbár a tiszta rádium felfedezése nagyrészt teoretikus jelentőségű, azért még sincs kizárva, hogy a lehetőségek új sorát nyitja meg. A tudományos akadémia, a melylyel Curie asszony fölfedezését tudatta, a tudomány új diadalát látja benne és az újabb megnyilatkozását ennek az orosz-francia asszony zsenialitásának. *Világ* (138).

Közgazdaság.

Közgazdasági hírek. | Az Osztrák Államvasúttársaság magyarországi uradalmi. Mióta Ausztriában az államvasúttársaság osztrák vonalait államosították, azóta minduntalan fölmerül az a hír, hogy a társaság magyarországi uradal-

mait és iparvállalatait a magyar kormány szándékozik megvásárolni. Illetékes helyről ezek a hírek még nem nyertek megerősítést s azért azokkal komolyabban nem is lehetett foglalkozni. Az utóbbi napokban azonban ismét újra meg újra szó volt arról, hogy a társaság magyarországi uradalmi változás előtt állanak s ezzel kapcsolatban a részvények is élénken emelkedtek olyan helyről történt vásárlásra, hol kétségkívül tudják, hogy a híreknek mi az alapjuk. A részvények legutóbbi vásárlásánál két verzió jutott forgalomba. Az egyik az volt, hogy az uradalmakat a magyar kormány szándékozik megvásárolni, a másik pedig, hogy a társaság vasművei más vasművekkel fognak fuzionálni. A magyar kormány egyszer már érdeklődött a társaságnál az uradalmak vételára iránt, miután a társaság uradalmainak megvásárlásánál a legszerencsésebben hajthatná végre gyarmatosító politikáját, részben azért, mert a vállalat uradalmi óriásiak, részben pedig, hogy ez a fölöstandó nagy birtok teljesen nemzetiséglakta vidéken fekszik, közel a román határhoz. Azonban a vásárlásra meglehetősen csekély a remény. Az államnak az állana érdekében, ha az egész komplexumot, úgy a hogy az jelenlegi állapotában van, vehetné át. Ebben az esetben a mérleg vagy a birtok hozatali értéke lenne az alapja a megvásárlásnak, a mi a legutóbbi mérleg szerint 37 millió koronának felelne meg. A jelenlegi számítások alapján, tekintettel arra, hogy a társaság három éven át évente három millió koronát fordít a beruházásra, a mérlegérték jóval nagyobb, mint a hozatali érték. Az állam és a társaság közötti tárgyalásoknál ezen a ponton fog eldőlni a vásárlás kérdése, miután az állam nem fogja megfizetni a mérlegértéket. A beruházások azonban ezuttal rendkívül fontosak az iparvállalatok jövedelmezősége szempontjából, miután a jövőben ezektől a beruházásoktól reméli a vállalat az iparvállalatok jövedelmének jelentékeny emelkedését. Ezeket a beruházásokat a társaság nem vette a mérlegbe eddig s így még a mérlegértékben sem lesz hajlandó az eladás végett tárgyalásba bocsátkozni. A viszonyok ily állása mellett most nem remélhető egyhamar, hogy azok a hírek, melyeket a társaság uradalmainak megvásárlásáról forgalomba hoztak, egyhamar megvalósuljanak. *Bp.* (222).

Új vállalatok.

Ércsajtó- és fémárúgyár Esztergomban.

Porgesz Mihály és Béla Esztergomban ércsajtó- és fémárúgyarat szándékoznak létesíteni, mely célra a várostól ingyen telket és községi adómentességet kértek. A városi képviselőtestület legutóbbi közgyűlésén kimondta, hogy a kért kedvezményeket csak akkor adják meg a kérelmezőknek, ha 2000 K bánatpénzzel biztosítják, hogy a gyárat csakugyan felépítik. (Magyar Vaskereskedő. 38).

Mérlegek. | **A Zenicza vasipar r.-t. (Szerajevó)** idei első félévi mérlegének eredménye a múlt évi megfelelő időszak mérlegénél kedvezőtlenebb, a mit az igazgatóság a vasiparnak még mindig kedvezőlen helyzetével okol meg. A társaság, mely 1899-ben alakult 3.500.000 K alaptőkével és évenként mintegy 300.000 méter-mázsa vas- és aczélárút termel, jelentékeny beruházásokat szándékozik eszközölni és gyárát is meg akarja nagyobbítani. (Magyar Vaskereskedő. 38).

Osztalékok. | **Az Északmagyarországi Kőszénbánya nagyobb osztalékot fizet.** Már írtunk arról, hogy az Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat R.-t. bányái ez évben nagyon jól termeltek s a társaság igazgatósága az egész termelést már előzőleg biztos kezekbe elhelyezte. A társaságnak ez a kedvező helyzete, természetesen kihatással van a részvényeire is, s ennek tulajdonítható, hogy az utóbbi napokban élénkebb a kereslet e részvények iránt. Beavattottak vásárolják ezeket a részvényeket, állítólag azért, mert a társaság az ez évi üzletév után a múlt évi 17 koronás osztalék helyett 18 koronát fog fizetni. *Et.* (219).

Piaczi hírek. | **ÉRTÉKPIACZ. Értéktőzsdei árfolyam-jelentés.**
(A Központi Váltóüzlet R.-T. Budapest, V., Szabadság-tér 3., eredeti heti tudósítása.)

1910. szeptember 15—21.

	15-én	16-án	17-én	19-én	20-án	21-én
Ganz és Társa vasöntő és gépgyár 4½% kölcsönkötvény	99—	99—	99—	99—	99—	99—
Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvény	3840—	3840—	3835—	3820—	3820—	3820—
Magyar által. kőszénbánya 4½% elsőbbségi kötvény	—	—	—	—	—	—
Magyar ált. kőszénbánya részvény Urikány-Zsilvölgyi kőszénbánya 4% elsőbbségi kötvény	652—	650—	650—	650—	653—	653—
Beocsini cementgyári Unio r.-t. részvény	690—	690—	685—	685—	685—	685—
Északmagyarországi kőszénbánya részvény	352—	352½	352—	350—	351—	351—
Esztergom—szászvári kőszénbánya részvény	220—	220—	220—	220—	220—	220—
Felsőmagyarországi bánya- és kohómű részvény	570—	570—	570—	570—	570—	570—
Magyar asphalt r.-t. részvény	208—	213—	212—	211—	210—	208—
Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. részvény	642—	642—	641—	642—	641—	643—
Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. új részvény (1909. kib.)	620—	620—	620—	620—	620—	620—
Nadrágyi vasipar társ. részvény	440—	440—	440—	440—	440—	440—
Rimamurány—salgótarjáni vasmű r.-t. részvény	704—	700¼	701½	699—	698½	699—
Schlick-féle vasöntőde és gépgyár r.-t. részvény	499—	498—	498—	498—	498—	497—
Klotild első magyar vegyi ipar r.-t. részvény	272—	274—	274—	278—	278—	278—
Kőszénbánya és téglagyár (Drasche) részvény	635—	638—	638—	634—	636—	634—

FÉMPIACZ. A német cinkpiacsról. Berlinből jelentik, hogy a nemzetközi tagokból összeállott cinkkartel működése mindinkább érezhetővé válik. Alig nyolcz napja, hogy tonnánként 5 márkával fel-emelték a cink árát, szeptember 18-án arról tudósítanak, hogy újra 5 koronával drágították az árjegyzést. *Bp.* (222). — **VASPIACZ. A vaspiacsról.** Az Iron Age szaklap írja: A nyersvasüzlet egyes kivételektől eltekintve, szűk határok közé szorult, a későbbi terminusokra szóló kötések mindaddig nem effektuálják, a míg a jelenlegi politikai helyzet nem tisztázódott, mert lehet, hogy az üzletben teljesen változott viszonyok fognak beállani. A nagyolvasztók tulajdonosai nem hajlandók 1911. évre szóló szerződést a jelenlegi árak mellett kötni. Ezért a termelésnek újabb redukeziója valószínűséggel várható. A csőművek a legfőbb vásárlói a vasnak és fiadelfiai érdekeltek 18.000 tonna déli vasat vásároltak. Új-angliai érdekeltek számlájára jelentékeny tétel bázikus vasat vásároltak. Vastömbök és platina gyöngé volt. Tömböknél $24\frac{1}{2}$ dolláros alapon alul is adnak árkonczesziókat. Kész aczélban néhány kötés meghaladja az augusztusiakat és erős konkurrenzia indult meg. Egyes lemezfajtákban egy dollárral csökkent az ár. Az aczélrész 25.000 tonna sint adott el Ausztráliába. *Us.* (220). — **A német bányapiacsról.** A német vasművek legnagyobbikának, a *Fönia* bányaműnek üzleti jelentésében, a melyet nemrég közöltek, érdekes fölvilágosítást nyújtottak a német vaspiacz üzletmenetéről. A német vasszindikátus rövid idő előtt jött létre pusztán azért, mert az árnívó föntartása más módon elérhető nem volt, bár rendelés volt elég és a vasrud és a vaspléh kelendősége nem hagyott kívánni valót hátra. Szóval a piacz helyzete alapján egészséges, de a sok gyár versenye miatt csak áldozat árán lehetett a vasipar kebelében a megegyezést megkötni. Sokkal kedvezőlenebb a rajnavidéki kőszénpiacznak a helyzete, holott még a tavaly a kőszénkonjuktura elérte a telőpontját. Azóta nagy fordulatot tapasztalnak, mert a szén kelendősége egyre apad, a bányákban pedig ennek következtében minduntalan szünetel a bányamunka. A szén és briket szállítás a múlt hónaphoz képest kissé javult, de még mindig nem kielégítő, csak a kokszból szállítanak valamivel többet, mint az előző időben. *Bp.* (221). — **Az osztrák vaspiacsról.** Szeptember 18-án jelent meg az osztrák vasművek augusztusi forgalmi kimutatása, a melyből kitűnik, hogy augusztusban eladtak *rúd- és formavasból* 354.732 métermázsát (+ 52.695), *vasgerendából* 135.187 (+ 5159), *durva-pléhből* 32.981 (— 8012), *vassínból* 35327 (— 20.106), január elseje óta *rúd- és formavasból* 1.367.908 (+ 245.390), *vasgerendából* 938.595 (+ 38.959), *durvapléhből* 281.914 (— 86.257), *vassínból* 498.223 (— 199.119). *Bp.* (222). — **Nyersvas.** Glasgowban a piaczt a hajógyarak munkásainak a kizárása befolyásolta még mindig hátrányosan és míg itt békesség nem lesz, a britt vas- és aczélipar fejlődése is megakad. Nagyobb üzletkötések a héten nem voltak. Az árak a 3. számú Middlesborough-warránsért 49/4-re hanyatlottak; a hét végével azonban az irányzat némileg javult. Middlesboroughban a helyi üzlet meglehetősen élénk, különösen hematit keresett. *Mk.* (38). — **PETRÓLEUMPIACZ. Petróleumárak.** Budapest, szept. 17. (Hesz Izidor és társa.) Jegyzések: Standard petróleum 29 korona, 2 keresztes petróleum 29 korona, 3 keresztes petróleum 30 korona, 1 keresztes 32 korona. Amerikai császároolaj ottani finomítás 62 korona. Belföldi 42 korona. Az árak 100 kilogramonként készpénzfizetés mellett, 20 szá-

zalék göngsúlylyal, a budapesti vasuti állomáshoz szállítva értendők. Carbolineum I. rendű 15 korona. Carbolineum II. rendű 13 korona. Bacu gépolaj (orosz) 48 korona, Oliva gépolaj I. rendű 96 korona. Oliva gépolaj II. rendű 80 korona. Sűrített gépkenőcs I. rendű 68 korona. Sűrített gépkenőcs II. rendű 54 korona. Benzin közönséges 41 korona. Ligroin 80 korona. *Bp.* (222).

Statisztika. | **Aranytermelés.** Berlinből jelentik: A Trensvaal Chamber of Minesben egyesült bányaművek aranytermelése augusztusban 2,648 884 font sterling értékű 623.129 unczia arany volt a júliusi 2,593.934 font sterling értékű 610.664 uncziával szemben, a külkerületeké pedig 111.033 font sterling értékű 26.140 unczia a júliusi 119.149 font sterling értékű 28.050 uncziával szemben. Az aranybányákban augusztus végén 180.831 munkás dolgozott, a szénbányákban 8973, a gyémántbányákban pedig 10.320, úgy hogy összesen 199.944 munkást foglalkoztattak. *Bp.* (217). — **Németország és Luxemburg nyersvas-termelése** — a német-vas- és aczéliparosok egyesületének közlése szerint — 1910. évi augusztus hónapban 1,262 804 t. volt, 1910. évi júliusban 1,228.314 tonna és 1909. évi augusztusban 1,100.171 tonna. Termeltetett nevezetesen augusztusban

	1910.	1909.
	tonna	
öntödei nyersvas	262.325	217.022
Bessemer-nyersvas	39.636	37.384
Thomas-nyersvas	792.379	688.738
aczél- és tükörvas	115.360	101.363
kavart nyersvas [?]	53.104	56.167

Január elejétől augusztus végéig 1910-ben 9,693.152 t. termeltetett, 1909-ben csak 8,440.692 t. (*Magyar Vaskereskedő 38*).

Hírek.

Személyi hírek. | **ÁTHELYEZÉSEK.** Puchy András s. altiszt a besztercebányai rézpörölytől, valamint Horváth József v. bányaiskolai növendék a hodrusbányai Schöptertáró-bányaműtől, a körmeözbányai m. kir. bányahivatalhoz, Boroska Lajos kir. bányaintéző Selmecezbányáról a hodrusbányai Schöptertáró-bányaműhöz helyeztetett át. (Selmecezi bányáig. 3218. és 3228. sz. r.) 1722. M.

Híradások. | **Új aranybánya részvénytársaság van alakulóban Verespatakon.** Az »Abrudbánya és Vidéke« szeptember hó folyamán megjelent, 37 és 38. számai vezető helyen közlik, hogy Verespatakon új aranybányarészvénytársaság van alakulóban. Az alakulandó részvénytársaság, a melynek székhelye Verespatak lenne, kettős czélt tűzött maga elé. Az egyik czél a Verespatakon levő Affinysi Szent István és Szent Prekup aranybányáknak megvétele s azoknak modern

üzembe helyezése s kiaknázása. A másik, távolabb fekvő s már a részvénytársaság virágzását feltételező nagyobb cél: minél több aranybánya-jogosítványt megszerezni s hasonló modern és jövedelmező üzemeket berendezni. A társaság 500000 korona alaptőkével alakul, a mely 2500 darab egyenként 200 K. névértékű részvényre oszlik. A jelenlegi bányatulajdonosok: gróf Erdődy György és neje, Ajtay János és Bodor Gyula s neje betéttel járulnak a társasághoz, a mely betétet a fentvezett két bánya fogja alkotni összes felszereléseivel és jogosítványival, még pedig tehertől mentesen. Ezek ellenében a nevezett tulajdonosok 1000 darab részvényt kapnak. A részvényjegyzés f. é. december hó 31.-éig eszközzandó. Részletesebb felvilágosítás kapható a következő címeken: Ajtay József dr. ministeri segédtitkár (Budapest, II. Liphay-u. 5), ifj. Chorin Ferencz dr. ügyvéd (Budapest, V. Sas-u. 14), és ifj. Lénárt Sándor gépészmérnök (Budapest, I. Atilla u. 14.) továbbá Ajtay Árpád és Ajtay Béla verespataki bányabirtokosok. A részvénytársulat alakulása alkalmából érdekes tájékoztató füzet jelent meg, a mely az aranybányászat jelenlegi helyzetéről, a verespataki aranybányászatról általában, a verespataki aranybányászat történetéről, a jelenlegi kis méretű magánbányászkodásról, a megvétel alatt álló két aranybányáról szól szakszerűen és érdekesen. *Ab.* (37. 38). — **A resiczai bányák — részvénytársaság.** Az Egyetértés f. évi 217. számából a következő hírt veszszük át: Az osztrák államvasutttársaság részvényei az utóbbi időben favoritjai az értéktőzsdének. Állandó nagy a kereslet a részvényekért, s ezek ennek következtében — amint természetes — emelkednek is. Beavatott helyen azzal magyarázzák a részvények iránti keresletet, hogy most már aktualitást nyert a társaság resiczai bányáinak eladása. Azt mondják ugyanis, hogy az osztrák Berg und Hüttenwerke komoly tárgyalásokat folytat ez irányban a társasággal. Ez egy új fordulat volna ebben az ügyben, mert eddig arról volt hír, hogy az állam fogja megváltani a resiczai bányákat. — **Új petróleumforrás Magyarországon.** Sátoralja-Újhelyről jelentik: Mezőlaborcz vidékén új petróleumforrást fedeztek fel. A petróleumnak a vegyelemzése most folyik. Amennyiben használható petróleumot produkálhatna a forrás, nagyobb vállalat fogja a kezébe venni a petróleum kiaknázását. *Et.* (219). — **Új bányahatósági kirendeltség.** Hunyad vármegye közigazgatási bizottsága Mara László vezetése alatt ülést tartott, a melyen a hivatalfőnökök beterjesztették jelentéseiket. A megindult vita folyamán a bizottsági tagok egyértelműleg szükségesnek tartották, hogy a vármegye feliratban kérje a kormányt Déva városában egy bányakapitánysági kirendeltség szervezésére. Elhatározta a közigazgatási bizottság, hogy ilyen értelemben felír a pénzügyministerhez. *Et.* (220). — **Az Orlai m. kir. és társulati Szt. Kereszt altáró bányamű** verespataki bányaüzeménél berendezett aknaház szállítógépe elkészülvén, annak üzembehelye-

zése céljából szeptember hó 9 én az abrudbányai kir. bányabiztosság műtanrendőri bejárást tartott. *Ab.* (37). — **A komlói kincstári kőszénbánya** felől az a hír terjedt el, hogy a kincstár a bányát bérbeadni, esetleg eladni akarja. A »Magyar Pénzügy« értesülése szerint ez a híresztelés minden alapot nélkülöz. *Mk.* (38). — **Az abrudbányai m. kir. bányabiztosság vezetését** *Pfeffer* Aladár kir. főbányabiztos, folyó hó 15-én átvette *Medzny* János kir. főbányabiztostól. *Ab.* (38).

Bányászegyesületek.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület

vasárnap f. hó 18-án kezdette meg rendes évi közgyűlését *Teleki* Géza gróf belső titkos tanácsos elnöklésével. A gyűlésen képviseltette magát a kormány is *Hieronymi* Károly kereskedelemügyi miniszterrel és képviselve volt úgyszólván valamenynyi tudományos intézetünk és az egyesületnek valamenynyi testvéregyesülete. A gyűlés délelőtt tíz órakor kezdődött a Magyar Mérnök és Építész Egyesület székházának dísztermében, a mely zsúfolásig megtelt. Ott volt *Hieronymi* Károly kereskedelemügyi miniszter, *Láng* Lajos, *Stettina* József, *Pap* Elek és *Bartóky* József államtitkár. *Lánczi* Leó és *Chorin* Ferencz főrendiházi tag, *Farbakay* István és *Andreics* János miniszteri tanácsos, az egyesület alelnökei. *Kajlinger* Mihály, a Magyar Mérnök és Építész Egyesület elnöke, *Krenner* József udvari tanácsos. *Schafarzik* Ferencz, *Nagy* Károly, *Gelléri* Mór királyi tanácsos, *Soltész* Adolf dr.; *Veith* Béla udvari tanácsos, az osztrák államvasút igazgatója, *Bokor* Gyula dr., *Münnich* Kálmán országgyűlési képviselő, udvari tanácsos. *Hermann* Miksa selmeczbányai főiskolai tanár. *Söpkéz* Sándor műegyetemi tanár, *Topscher* Samu, a fémjelző hivatal igazgatója, *Máli* Sándor, min. tanácsos a bányászati ügyosztály főnöke, *Prosztner* Alfréd miniszteri tanácsos. *Sobó* Jenő és *Dérer* Mihály főbányatanácsos. *Távi* Károly bányatanácsos, *Lóczy* Lajos miniszteri tanácsos, a Földtani Intézet igazgatója, *Gáger* Emil bányai igazgató, *Hegedűs* Lóránd, *Balkay* Béla dr. és többen. *Teleki* Géza gróf elnöki megnyitójában legelsőbben a vasérczkivitel kérdéséről beszélt, a mely — úgygmond — nemcsak hazánkra nevezetes, de mint a Stokholmban tartott nemzetközi kongresszus bizonyítja, egész Európában a legfontosabb kérdés. Az egyesület rendkívül nagy szolgálatot tett a nemzetnek akkor, a mikor a vasérczkivitel korlátozására a kormány előtt javaslatot tett. Majd üdvözlővén a megjelenteket, az ülést megnyitotta és indítványára a gyűlés elhatározta, hogy a királynak 80-ik születésnapja alkalmából üdvözlő-táviratot küld. A távirat a következő: »Ő császári és apostoli királyi felsége legmagasabb kabinetirodájának, Wien. Kegyeskedjék Ő felségének apostoli királyunknak 80-ik évi születése napja alkalmából hódolatteljes szerencse kívánatait az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület mai napon megtartott nagygyűléséből tolmácsolni. *Teleki* Géza gróf, elnök.« Melegen üdvözölte azután az elnök *Hieronymi* Károly minisztert, a kormány képviselőjét, a ki az üdvözlésre a következő beszéddel választott: »Nagyméltóságú elnök úr és tisztelt közgyűlés! Van szerencsém a kormány nevében üdvözölni a tisztelt közgyűlést és a közgyűlés útján az Egyesületet. A kormány meg van arról győződve, hogy a haladás és a kultúra mellett egyik főfeladata az országnak gazdasági erejét kifejleszteni. Ezen gaz-

dasági erők közt olyan termelési iparágak is játszanak szerepet, melyeknek előmozdítására ez az Egyesület van hivatva. Nálunk már elcsépeelt közmondássá vált, hogy ipari termelésünket az egyoldalú őstermelésből ki kell szabadítani. Es ha végig nézünk azokon az eszközökön, melyekkel azt megtehetjük, akkor észrevehetjük, hogy ezek között a köszén játszik első szerepet. Valamely ország iparát úgy állapíthatjuk meg, ha megnézzük, hogy mennyi a köszénfogyasztása. Ha pedig az ipari ágakat tekintjük, azt látjuk, hogy az első és legfontosabb iparág a vas- és fémipar. Ennek a fejlődése kapcsolatosan a textilipar fejlődésével képezi az ipari fejlődés gerinczét. Ezek az iparágak azok, melyeket ez az Egyesület hivatva van előrevinni és így nagyon természetes, hogy a kormány ebben az Egyesületben az ő törekvéseinek egyik legnagyobb támaszát látja. (Éljenzés.) Én egy rokonegyesülettel vagyok úgyszólván ifjúkorom óta összeszenőve: A Magyar Mérnök- és Építész Egyesülettel. Az építészet és a bányászat egymás kezére dolgoznak (Helyeslés.) és ezért ismételtelen a kormány és a magam nevében is szívélyesen üdvözlöm az Egyesületet és neki a legnagyobb szerencsét, sikert és eredményt kívánom. » *Szeőke* Imre dr. fölolvasta a miniszterelnöknek és a pénzügyministernek táviratát, a melyben kimentik elmaradásukat. azután a beteg titkár, *Gálócsy* Árpád helyett előterjesztette a titkári jelentést, a mely az egyesületnek működéséről számol be. A jelentést a gyűlés tetszéssel fogadta. A zárószámadást egyhangúan elfogadták, valamint egyhangúan elfogadták a *Gáger* Emil bányaaigazgató pénztáros által előterjesztett költségvetést is és a fölmentést megadták. Az elnök fölbonván a jeligés-levelet, kitünt, hogy a *Teleki-pályadíjat ezúttal Kriskó Bohus bányamérnök nyerte meg*, a kit lelkesen megéljeneztek. *Lóczy* Lajos dr. egyetemi tanár tartotta meg azután előadását: A földtani intézetek és a bányászat czímén. Érdekes előadást tartott *Gerlóczy* Gyula főorvos az állami munkástelepekről és *Söpkéz* Sándor műegyetemi tanár a villámosságának a bányászatban való szolgálatáról. Délben lakoma volt a Royal-szállóban. Délután pedig a gyűlés tagjai különböző gyárakat és telepeket tekintettek meg. Hétfőn délelőtt a Mérnök Egyesület székházában folytatták az előadásokat, a melyeket mindvégig nagy érdeklődés kísért. A megtartott előadások a következők: I. csoport: *Hermann* Miksa: A természetes gáz az északamerikai Egyesült-Államokban. *Réz Géza*: Szénosztályozás és brikettelés. *Bene* Géza: Gázkitörések. *Fleischel* Róbert: Bányaeépítkezések. *Barcsy* Oszkár: Elektromos szállítógépek. II. csoport *Pfeiffer* Ignác: Természeti erők és ásványi tüzelőanyagok. *Schulek* Jenő dr: A bányászati egészségügy. *Gerő* Nándor: Szénbányászat. *Szabó* Albert: A sóbányászat. *Fasching* Antal dr: A meridián irányának számszerű és grafikai meghatározása. III. csoport. *Kriskó* Bohus: A szénmosás és a barnaszén kokszolása. *Blankenberg* Nándor dr: A modern kokszgyártás. *György* Gusztáv: A kohófüst. *Pántyik* Árpád. A Martin-kemenczében előállított különleges aczélok. *Roob* József: A resiczai új nagyolvasztó. *Beller* Jenő: Ipari és ivóvíz tisztítására szolgáló gyorsszűrő. Délután az állami gépgyárak telepét nézték meg. A Tata-Bányára, és Trencsénbe tervezett kirándulások lefolyásáról, lapunk képviselője illetve külön tudósítónk fog beszámolni a »Jó szerencsét« IV. évfolyamának október 6-án megjelenő első számában. *Lts.* — **A Magyar Bányász- és Kohász Altitiztek Országos Egyesülete** új osztálylyal, illetőleg tizenöt taggal gyarapo-

dott. Az új osztály *Erzsébetbányán* alakult meg. Elnök: *Veiszner János*, alelnök *Marjás László*, titkár *Baldásfy István*, jegyző *Sosdák Vilmos*, pénztáros *Gladaviszky Ferencz*, ellenőr *Neubauer Leó*. 1721. M.

Bányahatósági ügyek.

A Nagybányai m. kir. Bányakapitányság

a Budapesti Közlöny folyó évi 209. számában, a következő »Hirdetés«-t teszi közzé: 3625.2105—1910. Minthogy a felsőbányai Ludmilla bányatársulat a folyó évi 358. illetve 1592. sz. a. kiadott ama meghagyásnak, hogy bányatársulati igazgatót válasszon, bányatelkét vegye üzembe és a kirótt 10 korona birságot fizesse be, a kiszabott határidő alatt, de sőt a mai napig sem tett eleget, ennél fogva az előbb jelzett felhívás értelmében a társulat tulajdonát képező Ludmilla bányateleknek, mint tényleg elhagyott bányajogosítmánynak elvonását. a bányamegyei alapszabályok 9. §-a értelmében határozatilag kimondja a kir. bányakapitányság azzal, hogy a bányatelek kitörlése tárgyában a további intézkedést jelen határozat jogerőre emelkedése után fogja megtenni. Erről a társulati részvényeket, esetleg jogutódaikat ezennel értesíti Nagybánya 1910. évi augusztus hó 31-én. A m. kir. bányakapitányság. *Bp. Kzl.* (209.) — **Az »Abrudbányai m. kir. Bányabiztosság«** a »Budapesti Közlöny« f. é. 213. számában a következő »Hirdetés«-t teszi közzé: 3761 1253/1910. Alsó-Fehér megyében Bucsum községben, Frászen hegyben bányászkodó »Szt. György Csohestilon« bányatársulat eddigi igazgatója Macove Arizon elhalálása folytán felelős igazgató nélkül maradván, az alúlirott kir. bányabiztosság ezen bányatársulat részére a zalatnai m. kir. bányakapitányság 1910. évi 3827. sz. utasítása szerint az ált. bt. 149. §-a alapján igazgató választás céljából f. é. október hó 24. napjának d. e. 10. órájára a bányabiztosság hivatalos helyiségébe rendkívüli társgyűlést rendel, melyre a nevezett bányatársulat bejegyzett részvényeseit és azok esetleges jogutódjait oly értesítéssel hívja meg, hogy az ált. bt. 153. §-a értelmében a társgyűlésen mindenki csak személyesen, vagy törvényes meghatalmazottja által élhet a szavazás jogával, a távolmaradók a megjelent társak határozataihoz csatlakozóknak fognak tekinteni. Abrudbánya, 1910. évi szeptember hó 13-án. A m. kir. bányabiztosság. *Bp; Kzl.* (213).

Társadalmi hírek.

Medzny János kir. főbányabiztost Abrudbányáról való távozása alkalmából.

tisztelői többrendbeli ünneplésben részesítették. Abrudbányán tisztelői és barátai f. hó 19-én banketten búcsúztak tőle; a Rudai 12 Apostol bányatársulat tisztviselői kara pedig a gurabárczi Kaszinóban búcsúestélyt rendezett tiszteletére f. hó 17-én. *Ab.* (38).

Vegyes hírek.

Nemzetközi vas- és gépipari kiállítás Budapesten.

A Magyar Vaskereskedők Országos Egyesülete által József királyi herceg védnöksége, Hieronymi Károly kereskedelmi minster díszelnöksége és Lánzy Leó főrendiházi tag elnöksége alatt rendezett nemzetközi vas- és gépipari szabadalmak és ujdonságok kiállítása iránt, mely 1911. május és június havában a városligeti iparcsernóban fog megtartatni, úgy a belföldön, mint a külföldön oly nagy érdeklődés mutatkozik, hogy a kiállítás intézősége az iparcsernók

mellett egy külön hatalmas gépcsarnok építését tervezi. A kiállítás intézősége ez uton is felhívja a hazai érdekeltséget, hogy minél előbb jelentkezzenek. Felvilágosításokkal szolgál a kiállítási iroda Budapest, VI, Gyár-utca 38, hol a kiállítás tervrajza is megtekinthető. *Us.* (220).

Hírek a külföldről. | **Az osztrák bányatársaság szénbányája.**
Ausztriában már betek óta élénk figyelemmel kísérték a tárgyalást, a melyet az osztrák bánya- és kohó-részvénytársaság folytatótt a Mária-Anna nevű kőszénbánya bányajogának megszerzése miatt. A műveleten érdekelt a berlini Handelsgesellschaft, a mely első helyen van betáblázva a kőszénbánya ingatlanára, a vásár szept. 14-én este jött létre, a szénbánya fejében 35 millió K-át fizetnek. A bánya évenként 36 millió métermáza szenet termel, a melyből 26 millió métermáza koksztot égetnek. A vételárat a vevő részben készpénzben, de nagyobbára saját részvényeinek lekötésével egyenlítette ki. A pénzügyi művelet a berlini bank hozzájárulásával történt, de előreláthatólag nagy változás lesz a szénbánya igazgatóságában, mert a régi igazgatók nem járultak hozzá a bánya eladásához, a melyet az igazgatótanács elnöke, a ki a vállalat fő részvényese, önhatalmulag végzett. *Bp.* (219).

Irodalom.

Lapszemle. | **A »Bányászati és Kohászati Lapok«** f. é. 18. számának következő a tartalma: Mentés és első segélynyújtás a bányászokban, írta: *Kállai Géza*; A kőzetfűrógépek és újabb fejlődésük; A bányászati és erdészeti főiskola rektorválasztási ügye; Rövid Közlemények; Bányászati és Kohászati hírek; Közgazdasági hírek; Egyesületi ügyek; Hivatalos rovat; A delejes elhajlás, légnyomás és hőmérséknek észlelése Nagybányán, 1910. év augusztus havában. *Lts.* — **A Földtani Közlöny** 1910 évi május—júniusi (5—6) füzetének tartalma: A kismármási gázkút Kolozs megyében, írta *Papp Károly* dr.; A mezőségi tavak eredetéről, írta *Erödi Kálmán* dr.; Oláhapád környékének földtani viszonyai, írta *Pávay-Vajna Ferencz*; Magyarországi Pyrargyritek kristálytani vizsgálata, írta *Toborffy Zoltán* dr.; Társulati ügyek (A Magyarhoni Földtani Társulat kirándulása Nógrád és Szokolyahuta környékére 1910. május 26-án; A Magyarhoni Földtani Társulat szakülései; Választmányi gyűlések). — Közlemények a Magyarhoni Földtani Társulat Barlangkutató bizottságából. *Lts.* — **Az »Österreichische Zeitschrift für Berg- und Hüttenwesen«** 1910. évi szeptember 17-én megjelent 37. számának következő a tartalma: Nagyolvasztógyémántok és a gyémánt-problema, *Fleissner* I.-tól (Pribram); Közlemények a Steirországi szénelfordulásokról az Alpok keleti tövébenél, dr. *Granigg* B.-tól; Piaczi hírek 1910. év augusztus hónapjáról; A bánya- és kohóipar, Boszniában és Hercegovinában az 1910. év folyamán. Gyémánttal és ütve működő magot fúrás. Osztrák szabadalmak. Beküldetett Irodalom. Hivatalos rovat. Egyesületi közlemények. Jegyzetek. Londoni fémárak 1910. évi szeptember 10-én. *Lts.*

Stein Sándor

műszaki szijgyártó műhely.

BUDAPEST, VIII., Köztemető-ut 12 a.

☛ Ő Felsége a szerb király udvari szállítója. ☚

Ajánlja t. cz. bányatulajdonosoknak saját készítményü bányabőr felszereléseket u. m. mindennemü mentő-öveket zárkapocscsal előírásosan készítve. Mászó-öveket, biztonsági övek, bánya bőr-ruhák eredeti Cromm-bőrből, füst álcokat többféle mintákban. Lószer-számokat és mindennemü tűzoltóság-esszközöket.

Árjegyzéket kívánatra küldök.

Előfizetőink

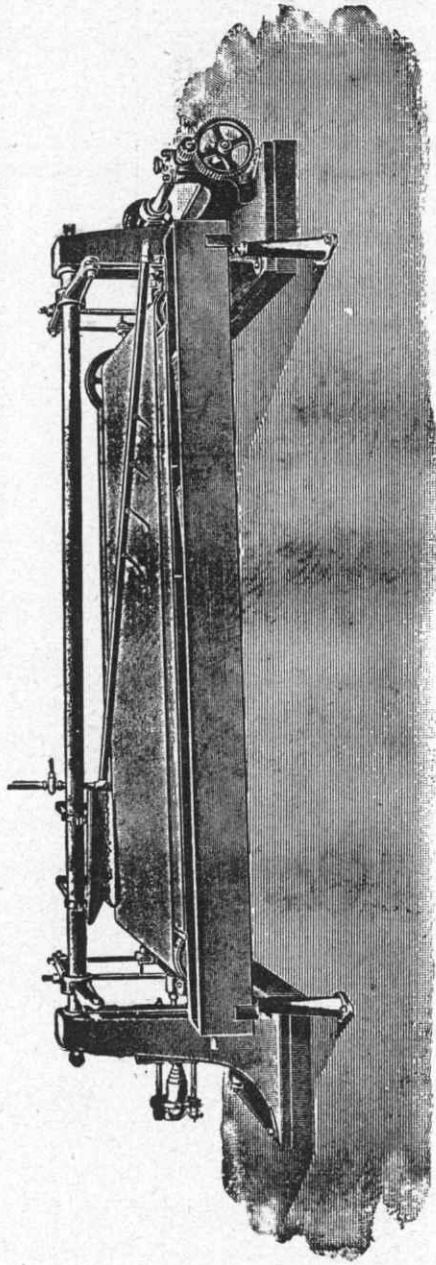
számára alábbi kedvezményeket sikerült kieszközölnünk

I. Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a *Budapest VIII., Főherceg Sándor-utca 30. sz.* alatt levő **Magyar Otthont**. Mérsékelt árban (már 3 K-tól feljebb) teljes ellátást, külön bejáratu szépen burtozott szobákat lehet ott bérelni. A „Jó szerencsét“ minden személyes előfizetője külön-külön kiállítandó igazolvány alapján jogosítva lesz 50% engedményre a szoba és 10% engedményre a vendéglő áraknál. A szoba ára 1 K 50 f-nél kevesebb és 3 K-nál több nem lehet. Világítást és takarítást beleértve. — Igazolványért a szerkeztőséghez kell fordulni, ami legegyszerűbben az előfizető díjak beküldése alkalmával történhet meg.

II. Az **Egyetértés** politikai napilapot, mely a legjobban értesült nagy magyar lapok sorában igen előkelő helyet foglal el és naponként 30(0) példányban jelenik meg, *tisztelt előfizetőink, rendkívül kedvezményes áron, negyedévenként 6 koronáért rendelhetik meg.* Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ politikai napilap, kiadóhivatalához, Budapest, VI., Eötvös utca 32., postautalványon küldendők be. Lapunkra való hivatkozás kívánatos.

A hirdetésekre való reflektálásor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Kachelmann Károly és fia gépgyára Vukye.

Williamos és gőzhajtású szállítógépek Dugattyús és centrifugal bányaszivattyúk

Érczelőkészítőművek

Szabadalmazott

Zúzoberendezések

Legújabb szerkezetű

Barisch-féle körlököszerék

Szabadalmazott

aprítógépek, osztályozó
sziták, mosó-dobok,

Aknatornyok

Humbold-féle rázószerek

www ülepítő-gépek. www

Aknaberendezések

ROHONCZY J.

PARCELLÁZÓ ÉS INGATLAN ÉRTÉKESITŐ VÁLLALAT
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-ÚT 17. SZÁM.

Birtokok parcellázását saját költségeimmel fedezem, úgyszintén azok elcserélését esetleg eladását csekély díj ellenében pontosan és lelkiismeretesen eszközölöm. Aki házát, birtokát eladni vagy u elcserélni óhajtja, forduljon hozzám. u

Minden tudakozódásra irodám készséggel díjtalanul megadja a kellő felvilágosítást.

FOGAK

szájpadlás és gyökerek eltávolítása nélkül 4 koronától feljebb,

:: **10 ÉVI JÓTÁLLÁSSAL.** ::

Az általam készített és a párisi fogorvosi akadémia kiállításán kitüntetett fogak rágásra kitűnően használhatók, könnyen megszokhatók, a beszédben semmiféle zavart nem okoznak, szagot, ízt nem kapnak, a szájból ki nem vehetők és a valódi fogakat teljesen pótolják. Továbbá aranyhidak és koronák egyedüli ::
szpeciális készítője ::

SCHATZ JENŐ

TEKNIKAI FONÖK

Budapest, VII., Wesselényi-utca 60., I. 4. szám.

Fogorvosi intézet = Rendelés egész napon át este 8 óráig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Szakorvosi rendelés fog- és szájbetegség részére.

Fogtömések a leggondosabb kezeléssel. Speciális, fájdalommentes fogműtétek. Régi rossz fog-
:: sorok átalakítása megvárható. Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek. Mérsékelt árak. ::

A hirdetésekre való reflektálásor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Angló-American

finom angol úri szabóterem

Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám 1. em.

A legelegánsabb és legfinomabb úri öltönyöknek és felöltőknek egyedül az Angló-American czég a speciális készítője, kizárólag angol kelméből.

— **Készpénz, valamint amerikai hitelrendszer.** —

Közigazgatási ügyekben

u. m. honossági, illetőségi, örökbefogadás, házassághoz diszpenzáció (ki hirdetés aluli felmentés) kivételes nősülési engedély kieszközlése, nagykorúsítás, névmagyarosítás, iparendély megszerzése és közigazgatási ügyekben legmegbízhatóbb értesítésadással szolgál. Úgyszintén bármely ügynek gyors és lelkiismeretes lebonyolításáról, valamint a szükséges okmányok beszerzéséről gondoskodik.

FELLNER ÁRMIN közigazgatási és okmánybeszerzési irodája
Budapest, VI., Szondy-utca 79. sz.

Álaptatott 1888. évben

Álaptatott 1888. évben

REFORM

tudakozó- és inkaszszó-intézet

tulajdonos:

Székely Sándor

Budapest, VI. kerület, Ándrássy-út 66. szám.

Kereskedelmi és magán információk legmegbízhatóbban beszerezhetők jutányos díjak mellett.

Külön inkaszszó osztály

A hirdetésekre való referenciáskor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

! Villamos zseblámpa !

Mindenkor használatra készen. Gyenge nyomás az
:: ujjal és élénk villamos fény árad szét. ::

Teljesen veszélytelen!

Könnyen és kényelmesen hordható a zsebben és évekig használatos.
A villamos battria, ha már felhasznált, újjal helyettesíthető.

== Ára teljes felszereléssel 3 korona. ==

Nagyító lencsével 4 K.

Battéria 1 K.

Szétküldés utánvétellel.

Neumann József

Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 16. szám.

Beretváld önmagadat

az amerikai biztonsági beretva-készülékkel.

Ez a világban a legköltelesebb használatu és a legutányosabb készülék! A gyakorlatlan kéz is loveszi kifégástalanul a legkeményebb szakált gyorsan, simán. Még sötétben is biztosan és veszélytelenül beretválkozhatunk. Egyedüli védelem az undorító ragályok, mint például a szakálsömör ellen. A készülék használatra készen, legfinomabban ezüstözve, porómentesen csak 5 korona 20 fillérbe kerül s a pénz be üldése ellenében, vagy utánvétellel mellett rendelhető:

D. E. Scheffer

Budapest, VII. ker., Baross-tér 13. sz.

A készüléket csak egyszer kell megvenni, készütsége kiténő és egy emberéleten át kitart. 1907-ben 50.000 darab kelt el.

Igen sok elismerő levél.

A hirdetésekre való reflektálásokról kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

FUCHS SÁNDOR

épület- és műlakatos-mester
Budapest, VII., Kisdiófa-utcza 8.

Elvállal mindennemű lakatos- és mechanikai munkákat, úgy mint: épület vasalását, rolót, napellenzőket és diszrácsozatokat, tűzhelyeket felelősség mellett és villanyszereléseket. Költségvetést és rajzokat díj nélkül küldök.

Pénzkölcsön!!

Vidéki szilárdan épített bérházakra: 10–50 évi törlesztésre 5%-os kamatozás mellett, a becsérték 55%-át. **Földbirtokokra:** 10–60 évi törlesztésre 4%-os kamatozás mellett, a becsérték 70%-át. **Drága kölcsönöket konvertálunk.** Beküldendő: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokív. **Tisztviselőkkölcsön:** 10–30 évi törlesztésre 6%-os kamatozás mellett. **Megszerezzük a legmagasabb kölcsönt.** **Közlendő:** életkor és szolgálati idő. Személyhitel 200 koronától 20.000 koronáig 8%-os kamatozás mellett.

Orsz. Hitel- és Kölcsönszerző-Vállalat Igazgatósága

VI. kerület, Izabella-utcza 67. szám.

Telefon: 101–28.

Alapítatott: 1898. évben.

Felvilágosítás díjmentes. = Válaszbélyeg.

PAULOVITS JÁNOS

Cs. és k. sz. orvosi kötszerész.
Patent sérvkötő, haskötő köldök-
kötő. ::

Budapest, VII., Akácza-u. 24. szám, földsz.

Erős bányasérvkötők, érszorítók, haskötők, vesetartók, műlábak, műkezek, támgépek, érharisnyák, egyenestartók, valamint mindennemű orthopédiai kötszerek lejutányosabb árban.

Arjegyzés ingyen és bérmentve. — Minden saját készítménye.

A hirdetésekre való reflektál skor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

BECK KÁROLY

épület- és műlakatos, szab. ablak-
szellőztető-készülék és önműködő
:: zajnélküli ajtócsukó-készítő ::

BUDAPEST

VIII., József-utca 14. sz.

Szabadalmi sz. 16794.

Költségvetésekingyen

Mérték-vétel végett szives-

kedjék hozzám fordulni.

Ablakszellőztetők ára:

Legnagyobb, legnehezebb és díszes	25- K
Rendes ablakok iskolák, intézetek, magánlakásokhoz.	13- K
Könnyebb szimpla ablakokhoz	9- K
Klozetablak	7-60 K

3500 darab már használatban van.

Ablakszellőztető készülékeimet a következő nevesebb helyeken használják: Nemzeti Kaszinó,
Keresk. ministerium, Ref. főgimnázium, M. kir. Ludovika, Kispesti áll. elemi iskolákban s
több kórház és iskolában és vidéken is kitűnőnek bizonyultak.

„TITANIT“

(Ceipek módszerű) magyar biztonsági robbantóanyag r.-t.

Kitűnő magyar gyártmány. Ütés- nyomás- hő és fagy iránt teljesen érzéketlen. Bárhová szállítható és bárhol raktározható. Kezelése egyszerű és veszélytelen. Robbantó erejére nézve az összes eddigi robbanó anyagokkal versenyez.

Ára mérsékelt.

Kísérletek a gyár költségén végeztetnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál
központi iroda és eladási hivatal

Budapest, V., Mérleg-u. 3/a.

Telefon: 45—31.

Távirati cím: Ceiptitanit'

15—26

Bányaszámvevői, raktárnoki, vagy természetes referenciákkal rendelkező képzett egyén számára. Az illető az állást azonnal elfoglalhatja.

kohászati heti szaklap, minden csütörtökön fog megjelenni úgy, hogy az még a leg-távolabbi helyeken is legkésőbb vasárnap az olvasóközönség kezei között lehessen.

Hogy az előfizetés megkönnyítve és egyszerűsítve legyen, az új évfolyamtól kezdődőleg saját nevemre szóló csekk-számlát nyitottam és kérem ezentúl az összes fizetéseket a nevemre kiállított befizetési-lapokon utalványozni. Minden, a lapot érdeklő levelet, tudósítást, reklamációt ezentúl kérem nevemre címezve beküldeni.

Magamat és lapomat további szíves jóindulatába és kegyes pártfogásába ajánlom és vagyok

Selmeczbánján, 1910. évi szeptember hó 25-én

teljes tisztelettel

Litschauer Lajos

m. kir. bányatanácsos, szerkesztő.

Bányaszámvevői, raktárnoki, vagy termés-
jó referenciákkal rendelkező képzett egyén számára. Az illető, az
állást azonnal elfoglalhatja. Szíves ajánlatokat „738. B.“ jelige alatt
továbbit a szerkesztőség.

1-3

Egy külföldi magnezit-
bányához ügyes fiatal **aknászt** keresünk azonnali belé-
pésre, ki az érczbányá-
szat (vaskőbányászat) körül gyakorlatot képes felmutatni, irodai mun-
kánál és a bányamérésnél segédkezni tud. Az illetőnek a német
nyelvet szóban és írásban teljesen birnia kell. Megfelelés esetén idő-
vel a főaknász teendőivel lesz megbízva. Kezdő fizetés 140-150
korona havonként, szabad lakás, fűtés, világítás és az utiköltségek
megtérítése. Csakis józan, törekvő és bányaiskolát végzett egyének
pályázhatnak. A kérvényekhez okmányok és 45 fillér bélyegjegyek-
ben melléklendő. Jelige: „736. Bv.“

1-3

Állást nyerhet nagyobb kőszénbányánál **3 aknász,** kik *sujtó-
léges bányászatnál* gyakorlati kiképzést nyertek. Bányaiskolai végzett-
ség nem okvetetlen kötelező, de *bányaiskolát jelesen végeztek előny-
ben részesülnek.* Életkor 30 évnél több ne legyen. Fizetés megegye-
zés szerint. Folyamodványok „729. Gyula“ jelige alatt a lap szer-
kesztőségéhez intézendők.

1-x.

Stein Sándor

műszaki szijgyártó műhely.

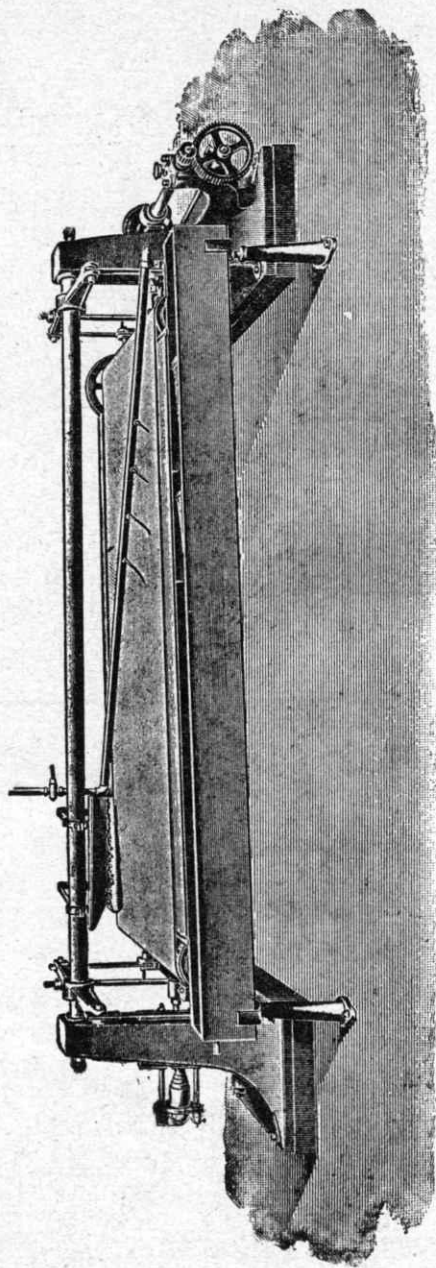
BUDAPEST, VIII., Köztemető-ut 12 a.

↳ Ő Felsége a szerb király udvari szállítója. ↳

Ajánlja t. cz. bányatulajdonosoknak sa-
ját készítményü bányabőr felszereléseket
u. m. mindennemü **mentő-öveket** zár-
kapocscsal előírasosan készítve. **Mászó-
öveket, biztonsági övek, bánya bőr-
ruhák** eredeti Cromm-bőrből, **füst ál-
arcokat** többféle mintákban. Lőszer-
számokat és mindennemü tűzoltóságéd-
eszközöket. **Árjegyzéket kívánatra küldök.**

A hirdetésekre való reflektáláskor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Kachelmann Károly és fia gépgyára Vukye.

Villamos és gőzhajtású szállítógépek Dugattyús és centrifugal bányaszivattyúk

Érczelőkészítőművek

Zúzoberendezések

Szabadalmazott

Humbold-féle rázószérek

Szabadalmazott

Bartsch-féle körlököszerék

Aknatornyok

Aknaberendezések

Legujabb szerkezetű

aprítógépek, osztályozó

szíták, mosó-dobok,

ülepítő-gépek.

ROHONCZY J.

PARCELLÁZÓ ÉS INGATLAN ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-ÚT 17. SZÁM.

*Birtokok parcellázását saját költségeimmel
fedezem, úgyszintén azok elcserélését esetleg eladá-
sát csekély díj ellenében pontosan és lelkiismeretesen
eszközölöm. Aki házáat, birtokát eladni vagy
:: elcserélni óhajtja, forduljon hozzám. ::*

*Minden tudakozódásra irodám készséggel
díjtalanul megadja a kellő felvilágosítást.*

FOGAK

szájpadlás és gyökerek eltávolítása nélkül 4 koronától feljebb,
:: 10 ÉVI JÓTÁLLÁSSAL. ::

Az általam készített és a párisi fogorvosi akadémia kiállításán
kitüntetett fogak rágásra kitűnően használhatók, könnyen meg-
szokhatók, a beszédben semmiféle zavart nem okoznak, szagot,
íz nem kapnak, a szájból ki nem vehetők és a valódi fogakat
teljesen pótolják. Továbbá aranyhidak és koronák egyedüli
:: speciális készítője ::

SCHATZ JENŐ

TEKNIKAI FONÖK

Budapest, VII., Wesselényi-utca 60., I. 4. szám.

Fogorvosi intézet = Rendelés egész napon át este 8 óráig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Szakorvosi rendelés fog- és szájbetegnek részére.

Fogtömések a leggondosabb kezeléssel. Speciális, fájdalom nélküli fogműtékek. Régi rossz fog-
:: sorok átalakítása megvárható. Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek. Mérsékelt árak. ::

A hirdetésekre való reflektálásokról kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Angló-American

finom angol úri szabóterem

Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám 1. em.

A legelegánsabb és legfinomabb úri öltönyöknek és felöltőknek egyedül az Angló-American cég a speciális készítője, kizárólag angol kelméből.

== Készpénz, valamint amerikai hitelrendszer. ==

Közigazgatási ügyekben

u. m. honossági, illetőségi, örökbefogadás, házassághoz diszpenzáció (kihirdetés aluli felmentés) kivételes nősülési engedély kieszközlése, nagykorúsítás, névmagyarosítás, iparendély megszerzése és közigazgatási ügyekben legmegbízhatóbb értesítésszállással szolgál. Úgyszintén bármely ügynek gyors és lelkiismeretes lebonyolításáról, valamint a szükséges okmányok beszerzéséről gondoskodik.

FELLNER ÁRMIN közigazgatási és okmánybeszerzési irodája
Budapest, VI., Szondy-utca 79. sz.

Alapított 1888. évben

Alapított 1888. évben

REFORM

tudakozó- és inkasszó-intézet

tulajdonos:

Székely Sándor

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 66. szám.

Kereskedelmi és magán információs legmegbízhatóbban beszerezhető jutányos díjak mellett.

Külön inkasszó osztály

! Villamos zseblámpa !

Mindenkor használatra készen. Gyenge nyomás az
:: ujjal és élénk villamos fény árad szét. ::

Teljesen veszélytelen!

Könnyen és kényelmesen hordható a zsebben és évekig használatos.
A villamos battéria, ha már felhasznált, újjal helyettesíthető.

== Ára teljes felszereléssel 3 korona. ==

Nagyító lencsével 4 K.

Battéria 1 K.

Szétküldés utánvétellel.

Neumann József

Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 16. szám.

Beretváld önmagadat

az amerikai biztonsági beretva-készülékkel.

Ez a világban a legkellencesebb használatu és a legjutányosabb készülék! A gyakorlatlan kéz is leveszi kifogástalanul a legkeményebb szakállt gyorsan, simán. Még sőtétben is biztosan és veszélytelenül beretválkozhatunk. Egyedüli védelem az undorító ragályok, mint például a szakállsömör ellen. A készülék használatra készen, legfinomabban ezüstözve, porómentesen csak 5 korona 20 fillérbe kerül s a pénzbe üldése ellenében, vagy utánvétel mellett rendelhető:

D. E. Scheffer

Budapest, VII. ker., Batross-tér 13. sz.

A készüléket csak egyszer kell megvenni, készüléke kiténő és egy emberéletet át kitart. 1907-ben 50.000 darab kelt el.

Igen sok elismerő levél.

A hirdetésekre való reflektálásokról kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

FUCHS SÁNDOR

épület- és mülakatos-mester
Budapest, VII., Kisdiófa-utca 8.

Elvállal mindennemű lakatos- és mechanikai munkákat, úgy mint: épület vasalását, rolót, napellenzőket és diszráczokat, tűzhelyeket felelősség mellett és villanyszereléseket. Költségvetést és rajzokat díj nélkül küldök.

Pénzkölcsön!!

Vidéki szilárdan épített bérházakra: 10–50 évi törlesztésre 5%-os kamatozás mellett, a becsérték 55%-át. **Földbirtokokra:** 10–60 évi törlesztésre 4%-os kamatozás mellett, a becsérték 70%-át. **Drága kölcsönöket konvertálunk.** Beküldendő: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokív. **Tisztviselőkölcson:** 10–30 évi törlesztésre 6%-os kamatozás mellett. **Megszerezzük a legmagasabb kölcsönt.** **Közlendő:** életkor és szolgálati idő. Személyhitel 200 koronától 20.000 koronáig 8%-os kamatozás mellett.

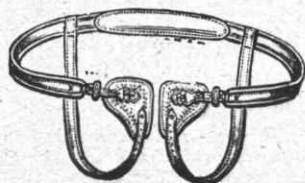
Orsz. Hitel- és Kölcsönszerző-Vállalat Igazgatósága

VI. kerület, Izabella-utca 67. szám.

Telefon: 101–28.

Alapított: 1898. évben.

Felvilágosítás díjmentes. = Válaszbélyeg.

PAULOVITS JÁNOS

Cs. és k. sz. orvosi kötszerész.
Patent sérvkötő, haskötő köldök-
kötő.

Budapest, VII., Akácfa-u. 24. szám, földsz.

Erős bányasérvkötők, érszorítók, haskötők, vesetartók, műlábak, műkezek, támgépek, érhárisnyák, cgyencstartók, valamint mindennemű orthopádiai kötszerek lejutányosabb árban.

Árjegyzés ingyen és bérmentve. — Mindn saját készítménye.

A hirdetésekre való reflektálásakor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

BECK KÁROLY

épület- és műlakatos, szab. ablak-
szellőztető-készülék és önműködő
:: zajnélküli ajtócsukó-készítő ::

Szabadalmi sz. 16794.

Költségvetésekingyen

BUDAPEST

VIII., József-utca 14. sz.

Mérték-vétel végett szives-
kedjék hozzám fordulni.

Ablakszellőztetők ára:

Legnagyobb, legnehezebb és díszes	25- K
Rendes ablakok iskolák, intézetek, magánlakásokhoz.	13- K
Könnyebb szimpla ablakokhoz	9- K
Klozetablak	7-60 K

3500 darab már használatban van.

Ablakszellőztető készülékeimet a következő nevesebb helyeken használják: Nemzeti Kaszinó,
Keresk. ministerium, Ref. főgimnázium, M. kir. Ludovika, Kíspesti áll. elemi iskolákban
több kórház és iskolában és vidéken is kitérőnek bizonyultak.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Irodakabátok ○ ○ ○ ○

Raktárköpenyek ○ ○

Mindennemű indigókék

munkásöltönyök

minden szakmának

GOLDFARB MANÓ

speciálista.

Budapest, VII. kerület, Kertész-utca 23. szám.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

A hirdetésre való reflektálásor kérjük mindig Lapunkra hivatkozni.

Műszaki és egyéb nyomtatványok.

(Az árak 100 ívenként értendők.)

I. Építési nyomtatványok.

Rsz. 103.	Előméret	K 3'—
» 94.	Költségvetés (építési) belív	„ 3'—
» 95.	„ „ „ „ külvív	„ 3'—
» 199.	D) Munkabérek és anyagárak jegyzéke külvív	„ 3'—
» 200.	Ugyanaz belív	„ 3'—
» 201.	E) Árelemzés (építési) belív	„ 3'—
» 202.	„ „ „ „ külvív	„ 3'—
» 203.	Építési gazdálkodási kimutatás	„ 3'—
	Némethy, Építési tanácsadó, 2 kötetb.	K 20'—
	Sobó, Középítészet, 2 kötetben	„ 32'—

II. Bányamérési nyomtatványok.

» 102.	A bányamérés tökéletes jegyzéke	K 3'—
» 174.	Háromszögoldalok számítása, 2 db egy íven	„ 5'—
» 175.	Kompasszmérés jegyzőkönyve	„ 3'—
» 176.	Szintezés jegyzőkönyve	„ 3'—
» 179.	Szögmérés a sorozati mérésmód szerint, 2 drb egy íven	„ 5'—
» 188.	Egyszerű szögmérés	„ 5'—

III. Egyéb nyomtatványok.

» 178.	Bérczédula bányamunkások részére, 4 drb egy íven	„ 2'—
» 197.	Fizetési nyugta állami tisztviselők részére, 2 drb egy íven	„ 3'—

Mint oly töltőtollat, mely aránylag nem nagy ára mellett mégis minden igényt kielégít, igen ajánlhatjuk a

== „Red Dwarf” töltőtollat. ==

Egyet se adtak vissza — tehát jó! Ára 7 korona.

: : : Kitűnő és tartós könyvkötészeti munkák hivatalok részére. : : :

Richter-, Riefler-, Gisy- és Kern-féle rajzeszközök eredeti gyári áron.

Minden nyelvű szakkönyvek beszerzése ered. bolti áron.

Joerges Ágost özv. és fia

könyv- és papirkereskedése, könyvkiadóhivatala és könyvnyomdája
Selmeczbányán.

